

Attentatet

Alexander Berkman

1912

När jag på kvällen återvände till Pittsburgh fick jag veta att förhandlingarna mellan Carnegie Company och strejkkommittén hade upplösts i Fricks definitiva vägran att acceptera arbetarnas krav. Sista hoppet var ute! Herren hade bestämt sig för att krossa sina upproriska slavar.

Dörren till Fricks privatkontor, till vänster om mottagningen, slås upp, den färgade vaktmästaren återvänder och jag skymtar hastigt en svartskäggig, kraftig person vid ett bord längst in i rummet.

”Mistah Frick är upptagen. Han kan inte träffa herrn nu”, säger negern och lämnar tillbaka mitt kort.

Jag tar emot visistkortet, stoppar tillbaka det i asken och lämnar sakta mottagningen. Men jag vänder snabbt om, går in genom grinden som skiljer anställda från besökare, skjuter den förvånade vaktmästaren åt sidan och stiger in i kontoret till vänster och fimmer mig stå framför Frick.

För ett ögonblick bländas jag av solskenet som strömmar in genom fönstren. Jag urskiljer två män vid det långa bordets bortre ända.

”Fr-”, börjar jag. Skräcken i ansiktet på honom gör mig mållös. Så speglas medvetenheten om dödens närvaro. ”Han begriper”, flyger det genom huvudet på mig. Med en snabb rörelse drar jag revolvern. Då jag höjer vapnet ser jag Frick med båda händerna gripa hårt om armstöden och försöka resa sig. Jag siktar mot huvudet. ”Han kanske har skottsäker väst”, tänker jag. Med skräckslagen blick vänder han snabbt bort ansiktet samtidigt som jag trycker av. En blix och rummet genljuder som av kanoners dån. Jag hör ett gällt, genomträngande skrik och ser Frick stå på knäna, med huvudet mot armstödet. Jag är lugn och samlad, uppmärksam på varje rörelse hos mannen. Nu har han huvudet och axlarna under den stora länstolen. Inte ett ljud, inte en rörelse. ”Död?” undrar jag. Jag måste ta reda på det. Det är ungefär sju meter mellan oss. Jag tar några steg mot honom när plötsligt den andre mannen, vars närvaro jag hade glömt bort, hoppar på mig. Jag kämpar för att komma loss. Han verkar liten och spinkig. Jag vill inte skada honom - med honom har jag inget otalt. Plötsligt hör jag någon ropa: ”Mördare! Hjälp!” Mitt hjärta slutar att slå när jag märker att det är Frick som ropar. ”Lever han?” undrar jag. Jag vräker undan främlingen och skjuter mot den krypande Frick. Mannen slår bort min hand - jag missade! Han kopplar ett grepp om mig och vi brottas omkring i rummet. Jag försöker kasta honom av mig, men då jag skymtar en öppning mellan hans arm och kropp pressar jag revolvern mot sidan på honom och siktar mot Frick som hukar bakom stolen. Jag trycker av. Ett klick - men ingen knall! Främlingen hänger sig fortfarande fast vid mig, jag griper honom om halsen, när plötsligt något tungt träffar mig i bakhuvudet. En blixtrande smärta i ögonen. Jag sjunker mot golvet, vagt medveten om att vapnet glider mig ur händerna.

”Var är hammaren? Snickarn, slå till honom!” Ett gytter av röster ringer i öronen på mig. Jag försöker resa mig, det gör mycket ont. Många kroppars tyngd pressar mig neråt. Nu - jag hör Fricks röst! Är han inte död?... Jag kryper i riktning mot ljudet, drar med mig de kämpande karlarna. Jag måste få dolken ur fickan - jag har den! Gång på gång stöter jag den mot benen på mannen nära fönstret. Jag hör Frick skrika av smärta - det ropas och stampas omkring mig - armarna dras upp och vrids om och man lyfter mig från golvet.

Poliser, tjänstemän, arbetare i overaller omger mig. En konstapel fattar mig i håret och drar hela huvudet uppåt - mina ögon möter Fricks. Han står framför mig, många män håller honom uppe. Ansiktet är askgrått, det svarta skägget rödstrimmigt och blodet sipprar nerför halsen på honom. För ett ögonblick kommer en underlig känsla, som av skam, över mig: men i nästa fylls jag av vrede över en sådan känslösamhet, så ovärdig en revolutionär. Med hat och förakt ser jag honom rakt i ansiktet.

”Mr Frick, identifierar Ni denne man som den som överföll Er?”

Frick nickar svagt.

Gatan kantas av en tät, upphetsad folkmassa. En ung man i civila kläder, som följer med polisen, frågar mig, inte ovänligt:

”Är Ni sårad? Ni blöder.”

Jag låter handen fara över ansiktet. Jag känner ingen smärta, men det är något underligt med ögonen.

”Jag har blivit av med glasögonen”, påpekar jag automatiskt.

”Du har en förbannad tur om du inte blir av med huvut”, svarar en konstapel.

Det Anarkistiska Biblioteket

Alexander Berkman
Attentatet
1912

Anarkisterna i klasskampen
Ur Alexander Berkman: *Prison Memories of an Anarchist*, Mother Earth Publishing Association, New York 1912.

sv.anarchistlibraries.net